

III.7

IJITOAK ETA BESTE GUTXIENGO KULTURAL BATZUK

7. IJITOAK ETA BESTE GUTXIENGO KULTURAL BATZUK

I. Aurrekariak

Ararteko erakundearen lan-eremuetako bat ijitoei dagokiena da. Ijito herria gutxiengo kultural bat da eta hala aitortu zaie, aitorten horrek berarekin dakartzan eskubideekin eta konpromisoekin. Hori dela eta, euren nortasun kulturala babesten eta sustatzen duten, euren gizarte-egoera eta egoera ekonomikoa hobetzen dituzten eta bazterkeriaren aurka eraginkorrak diren neurriak ezartzen dituzten politika publikoak beharrezkoak dira. Euren ekarpen kulturala aitortzea elementu garrantzitsua da. Hori sustatzeko gauzatu daitezkeen jardueren artean, pairatzen duten estigmatizazioaren kontrako borroka

dago. Oraindik ere ijitoen irudi negatiboa existitzen da eta horrek diskriminatzaileak diren egoerak sortzen ditu. Bazterkeriaren aurkako borroka, arrazistak eta xenofoboak diren jardueren salaketa eta gaitzespena eta euren parte-hartze politikoaren, sozialaren eta ekonomikoaren aldeko neurriak abian jartzea funtsezkoak dira.

2010. urtea urte samingarria izan da ijitoen komunitatearentzat. Izan ere, berriro ere bizi izan dute kideek Frantziako zenbait herritan jasan duten gutxiespena. Horrek ez du ondoriorik izan ziurrenik Frantzia ez delako izan kanpamentuak desegin eta ijitoak kanporatu dituen herrialde bakarra, Italiak edo Alemaniak ere horrelakoak egin baitituzte. Frantziako gobernuaren alegazioek, hau da, Europar Batasuneko kide den estatu bateko pertsonak ezin direla izan karga ekonomiko bat beste estatu batentzat; Europar Batasuna Errumania eta Bulgariarekin atxikitzea ahalbidetu zuten akordioek 7 urteko luzapena ezarri izanak joan-etorri askea baimendu aurretik eta luzapen hori oraindik amaitu ez dela edo kanporatze espedienteak banan-banan aztertu izanak eta kanporaketak borondatezkoak izan direla ezin dute ahaztu arazi kanporatze kolektiboak izan direla –debekatuta daudenak– eta etniak eragindako jarduera baztertzailak izan direla –ijitoak besterik ez dira kanporatu, beste etnia batzuetakoak edo Europar Batasunera azken urteetan atxiki diren estatu ki-deetakoak ez–.

Beraz, ijitoenganako gaitzespena errealitate bat da oraindik ere, herri horren aurrerapena galarazten duena.

Europar Batasuneko herrialde batekoak diren ijitoen etorrera hainbat erronka mahaigaineratzen ditu. Izan ere, joan-etorri askerako eta askatasunez bizitzeko eskubideak erkidegoko herritar gisa gauzatzen dituzte. Aurrera egiteko aukerak eta haien eta euren seme-alaben bizi-baldintzak hobetzea ahalbidetzen duen tratua hobe topatzeko helburuarekin bidaiatzen duten pertsonak dira. Europar Batasunak zenbait agiri, ebazpen eta jakinarazpen egin ditu eta konpromisoak eta tresnak (egitura-funtsak eta aurreatxikitze funtsak) adostu ditu. Horrek Europan ugaria den gutxiengo kulturalaren beharrez arduratzen dela erakusten du. Ijito herriak gaur egungo gizarte teknologikoan desabantaila sozial handia pairatzen du eta horri aurre egin behar zaio euren gizarteratzea eta lanean integratzea bultzatzeko.

Ijitoen arazoek honekin daukate zerikusia: osasun arloko desberdintasuna, laneko diskriminazioa, segregazioa, eskola uztea edo eskola-porrota, egokia den bitokia lortzeko zailtasunak, infraetxea eta jasotzen duten tratua. Arazo horiek euren eskubideak gauzatzea galarazten diete.

Botere publikoek ez dituzte herri horren beharrak aintzat hartu pasa den mendeko 70eko hamarkadara arte. Hortik aurrera, herri horrek pairatu duen bidegabekeria aitortzen duten eta hori luzatu ez dadila konpromisoa jasotzen duten printzipioak eta hitzarmenak adostu dira, gutunak aldarrikatu dira eta gomendioak proposatu dira.

Esku-hartze publikoak euren kideen egoera hobetu du, hala nola, politika eraginkorrak abian jartzeak eta duintasunez bizi ahal izateko funtsezkoa den erakundeen buruzagitzak.

II. Arloa kopurutan

Jaso ditugun kexak ijitoek eta ijito familiak etxebizitza topatzeko dauzkaten zailtasunekin erlazionatuta daude, bai eta alokairuak luzatzen ez direlako edo prekarioko harremanak direla-eta etxebizitzetatik kanporatzearekin ere. Kexatzeko beste arrazoietako batzuk dira zenbait familia infraetxe egoeran bizi direla, bai eta abandonatutako eraikinetan edo enpresatan bizi diren eta erkidegokoak diren pertsonen egonlekuak ere.

Arrazoiak gizartearen gaitzespena eta bizikidetzara arazoak dira. Azken horiek oso kezagarriak dira abian jartzen diren edo abian jarri daitezkeen politika publikoetan eragina baitaukate.

Kexatzeko beste arrazoi bat da euskal gizarte zerbitzuen sisteman sartzeko dauzkaten zailtasunak, erroldan izena emateko zailtasunak, ijitoak diren ikasleentzako laguntzak urritzea eta, Eusko Jaurlearitzaren esku, etxebizitzak esleitzeko irizpide murriztaileak.

III. Arauketa testuingurua eta politika publikoak

Epigrafe honetan ijito herrian eragina duten araudien eta politika publikoen zenbait berritasun jaso ditugu.

Europar Batasuna

Aurten Europako agendan etnia horrengan eragina duen Europako estrategia gehitu da.

[Europako Batzordeak](#) eta Espainiako [Osasun eta Gizarte Politika Ministerioak](#) antolatu duten Ijito Populazioaren aldeko Jardunei eta Politikei buruzko Europako II. Goi Bilera egin da. Goi bilera horrekin batera [Europako Parlamentuak, 2010eko martxoaren 25eko ebazpena](#) eman zuen. Horren bidez, beste kontu batzuen artean, ijito populazioari zuzendutako Europako estrategia eta plana egiteko eskatzen zaio Batzordeari.

2010eko ekainaren 17an [ijito herria gizarteratzeko Europako Plataformaren hirugarren bilera](#) egin zen. Plataformaren bileren helburua da elkarlana eta ijito herria gizarteratzekoan arrakastatsuak izan diren jardunen eta politiken inguruko esperientzien trukea sustatzea.

Goi bileran bi agiri aurkeztu ziren: Europan Ijito Herria Gizarteratzeari eta Ekonomikoki Integratzeari buruzko Komunikatua eta ijitoak gizarteratzeko EBren tresnak eta politikak gauzatzearen gaineko aurrerapen txostena.

[2010eko irailaren 9ko Europako Parlamentuaren ebazpena](#) ere aipatu nahi dugu, ijitoen egoerari eta Europar Batasunean joan-etorri askeari buruzkoa.

Ebazpen horretan parlamentuak haren kexak adierazi zuen, herritar ijitoak mendebaldeko Balkanetara nahitaez aberriatzeari dagokionez eta gizarteratze proiektuetarako finantzazio egokiaren beharra agerian jarri zuen.

Azkenik, garrantzitsua da aipatzea Europar Batasuneko kontsultarako organoaren ebazpena, hau da, Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen (EEGAB) [2010eko irailaren 16ko ebazpena Europar Batasunean ijitoen egoerari buruzkoa](#); bertan ijito herriaren aurkako jarduera baztertzailak gaitzesten dira. Azpimarratzen da batzordeak Europar Batasuneko pertsonak askatasunez joan-etorrian ibiltzeko eta bizitzeko daukaten eskubidearen alde egin duela. Horrez gain, etorkinen eta gutxiengoen aldeko integrazio politikaren aldekoa da, zehazki ijitoei dagokienez. Zentzu horretan, Europar Batasunak erantzun egokia topatzeko duen ardura eta horretarako ltun berriak Europar Batasunari ematen dion eskumena gogorarazi ditu. EEGABek azpimarratu zuen, ijitoen integrazioa, lehenik eta behin, eragindako estatu kideen eskumenekoa dela. Hala eta guztiz ere, EBak arazo horri Europa mailan aurre egiteko ardura dauka. Ebazpenak EBren Batzordearen deialdia errepikatzen du *“Estatu kideentzako osoa eta sinesgarria den estrategia adostu dezala. Estrategia hori ijitoen komunitateen parte-hartzearekin eratu behar da, finantzazio aproposarekin eta planteatzen dituen erronka handiei egokituia”*.

Estatua

Aurten [ijito herriaren garapenerako akzio plana 2010-2012](#) onartu da.

Modu berean, diskriminazioaren biktimei laguntzeko zerbitzu Sare bat martxan jarri da, [Berdintasun Ministerioaren Berdintasunezko tratua eta Jatorriko Arraza edo Etniaren ondoriozko diskriminaziorik eza sustatzeko Kontseiluak](#), beste erakunde batzuekin elkarlanean, bultzatu duena.

Euskal Herria

Euskal Herrian Ijito Herriaren Erabateko Sustapenerako eta Gizarte Partaidetzarako Kontseilua aipatzea garrantzitsua da, bai eta [Ijito Herriaren Erabateko Sustapenerako eta Gizarte Partaidetzarako II. Plana 2008-2011](#) ere.

Baliabide horiek ijitoen beharrei egokituak dauden tresnak eta neurriak izatea ahalbidetzen dute.

Beharrezkoa den adostasuna biltzen duten eta ijitoen parte-hartzea errespetatzen duten proposamenen diseinuan eta eratzean aurreratu da. Neurri horiek gauzatu ahal izateko konpromiso politikoak eta finantzarioak behar dira. I. Planaren ebaluazioak agerian jarri zuen adostutako neurri guztiak ez zirela martxan jarri eta hori oso garrantzitsua den kontua da 2003.urtean hasitako prozesuan esku-hartzen duten agenteen konfiantza mantentze alde-
ra eta ijitoen egoerak Euskal Herrian hobera eta aurrera egin dezan ezarritako helburuak lortzeko.

IV. Jarduera-plana

Burutu ditugun jardueren artean hauxe da bat: Enplegu eta Gizarte Gaietako Sailari ijitoen populazioa modu garrantzitsuan eragiten dion arazoa jakinarazi diogu, hau da, etxebizitza lortzeko zailtasuna. Hori dela eta, bizitoki egokia eduki ahal izateko askotan geratzen zaien aukera bakarra etxebizitza bat (maiz infraetxe egoeran) edo lokal bat erostea da. Arazoa da etxebizitza bat erosteak diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidea agortzen duela eta, noizean behin, modu bidegabean jasotako zenbatekoak itzuli behar izatea eragiten duela. Normalean, erosketa berriak ez du esan nahi familiaren egoera ekonomikoa hobetu denik, hortaz, kasu bakoitzean baloratu beharko litzateke etxebizitza bat edukitzeak zer nolako egonkortasuna ematen dion familiari, gizarteratze prozesuan aurrera egin ahal izateko. Diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidea agortzeak eta prestazioen itzultzea eskatzeak familia horretako kideen gizarteratzeari kalte egin ahal dio. Zentzu horretan, honen falta sumatzen da: kolektibo batzuen kasuan esku-hartze sozialak kontuan hartu beharko litzateke pertsona jakin batzuen behar eta egoera sozial zehatzak eta epe ertainean eta epe luzean esku-hartze sozialak barne hartzen dituen abantailen ikuspegi zabalagoa eduki beharko luke.

2010. urtean hainbat bilera izan ditugu, horien artean: Euskal Autonomia Erkidegoan lan egiten duten emakume ijitoekin, Ijitoen Batzordeko idazkariarekin eta Eusko Jaurlaritzako [Biltzen](#) zerbitzuarekin Errumaniako ijitoen egonlekuei buruzkoa. Bileren xedea erakundearen funtzioen berri ematea izan da, bai eta ijitoen beharrak eta zailtasunak eta Ijito Herriaren Erabateko Sustapenerako eta Gizarte Partaidetzarako II. Planen proposatutako neurriak betetzea daukan garrantzia agerian jartzea ere.

V. Kexarik aipagarrienak

V.1. *Etxebizitza beharra*

Ijitoek eta ijito familiek oso arazo larria daukate egokia den bizitokia eskuratzeko. Sustapen publikoko programei esker ijito askok etxebizitza bat daukate. Bizitokia pertsonen funtsezko behar bat da, adingabeen hezkuntza egokia eta pertsonen garapena ahalbidetzen dituen.

Aurten [Bizigune](#) programak alokairuaren luzapena ukatu izanagatik hainbat kexa jaso ditugu. Programa horren helburua zen merkatuan ez zeuden baina hutsik zeuden etxebizitzetara erabilera ematea, eraberritu nahi zituztelako edo jabeak ez zirelako fidatzen alokairu kontratuetan sortzen duten ziurgabetasunarekin eta haren jabetzakoa den etxebizitzaren errentarien jokamoldearekin. Etxebizitza horiek Eusko Jaurlaritzak alokatzen zizkien [Etxebide](#) izenekoan izena emanda zuten pertsoneri eta alokairuko etxebizitza eskatzen zutenei.

Etxebizitzaren alokairua luzatzeko gehienezko epea 5 urtekoa da. Auzotarren kexek eta, zenbait kasutan, etxebizitzan narriadurak egoteak etxebizitzaren alokairuak 5 urte baino gehiago luzatzea eragotzi dute. Hori dela eta, zenbait familien egoerak okerrera egin du eta bizitokia etxebizitzako zerbitzu publikoaren esku-hartzerik gabe bilatu behar izan dute.

V.2. Auzotarren gaitzespena

2009ko txostenean kexa hau aipatu genuen: auzotarren gaitzespenagatik familia bati erroldan izena ematea, Trapagarango Bailarako auzo batean integratzeko, ukatu zioten.

[Arartekoaren ebazpena, 2009ko martxoaren 30ekoa](#). Horren bidez, Trapagarango Udalari gomendatzen zaio udal erroldan inskribatuta egotearen ziurtagiria eman dezala, familia bateko kide guztiak udalerriko biztanle gisa onar ditzala, familiak errentan hartuta duen etxebizitza okupatzeko jarduerak kudeatzen parte har dezala eta gizarte bizikidetasun normalizatua susta dezala.

Ijito familia bati errentamendu erregimenean etxebizitza bat esleitzeko erabakiak auzokoen arbuioa eta, familia etxebizitzan bizi ez zedin, erroldan izena emateko ukoa eragin zituen.

Familia horrek udal erroldan izena eman zuen baina euren egoera ez dago normalizatua oraindik ere auzotarren gaitzespena pairatzen baitute. 2010. urtean zehar haien etxebizitzatik gertu gaitzespen hori erakusten zuten pankartak eta hormetan pintadak egon dira. Ijito Herriaren Erabateko Sustapenerako eta Gizarte Partaidetzarako Batzordearen erakunde sozialek udalari zegozkion neurriak hartzeko eskatu zioten, hau da, udal taldeek, garbiketa zerbitzuek eta, beharrezkoa izanez gero, Udaltzaingoak, pankartak kentzeko edo hormetako pintadak garbitzeko. Eusko Jaurlaritzako [Herrizaingo Sailak](#) zenbait pankarta kendu zituen arren, aurtengo udazkenean, familiari arbuioa erakusteko zenbait pintada bertan jarraitzen zuten, zehatz-mehatz, Frantziako gobernuaren immigrazio politiken aldekoak. Hori oso larria da. Modu berean, familiaren aurka jazotako gertakariak eta haren lekualdatzea Zugaztietako auzora ikertzen dituen prozedura judicialak irekita jarraitzen du.

Jasotzen ditugun kexetako batzuek ijitoak ez diren auzotarren eta ijitoak diren auzotarren artean gertatzen diren bizikidetzako zailtasunak dituzte hizpide. Auzotarren arteko bizikidetzara aurrera eramateko zailtasunak hizpide zuen kexa-espeditente batean, tirabira horiek ijito familiaren kaleratzearekin amaitu ziren. Espeditente bat ireki dugu, izapidetzen ari dena, etxebizitza esleitzeko eta kaleratzeko erabilitako prozedurari dagokionez. Izan ere,

emakume batek eta lau seme-alaba adingabek osatzen duten familia hori, une honetan, infraetxe egoeran bizi da.

Pertsonak auzotasun egokian eta segurtasunez bizitzeko daukaten eskubidea, bizitoki egokian bizitzeko daukaten eskubidearekin bateratu behar da. Bizikidetzazailtasunen arrazioak ezagutzea garrantzitsua da, bai eta ikuspuntu sozialetik, eskubideen berdintasunarekin eta arbiatutako taldeen sustapenarekin, horri aurre egitea ere.

Aurten hainbat kexek erakutsi digute ijito familien egoera, bizitoki egokia izateko funtsezko beharraren asebetetzeari dagokionez, okerrera egin duela eta horrek Arartekoa kezkatzen du.

V.3. Infraetxea

Erandion bizi diren auzotar batzuk, horien artean, ijitoak diren familien kolektibo bat, euren higiezinaren narriadura egoeraren berri eman digute.

Sustatzaile pribatu batek eta [Erandioko Udalak](#) sinatu duten hitzarmen baten bitartez, eremu horretan hirigintza biziberritzeko jarduera bat aurreikusi da. Xedatutako jardueretako bat etxebizitza berriak eraikitzean datza, auzotarrei ostatu emango zaiela bermatze aldera.

Arazoa da higiezinaren sektorearen krisiak hirigintzako hitzarmenean xedatutako epearen barruan etxebizitzak eraikitzea oztopatzen ari dela. Arartekoak biziberritze prozesu horren egoerari eta familia horien gaur egungo etxebizitzaren egoerari buruzko informazioa eskatu du.

V.4. Hondatutako guneetako jarduerak

Aurten, Arartekoak Abanto Zierbenako Santa Juliana auzoak pairatzen duen gizarte- eta hirigintza-narriaduraren gaineko esku-hartzea amaitu du. [Arartekoaren ebazpena 2010eko irailaren 20koa](#). Horren bidez, auzotar talde batek aurkeztu zuen erreklamazioaren gaineko esku-hartzea amaitutzat jotzen da. Erreklamazioak Abanto Zierbenako Santa Juliana auzoak jasaten duen narriadura egoera, gizarteari zein hirigintzari dagokionez, zuen hizpide.

Ararteko erakundetik ebazpen bat bidali diegu administrazio eskudunei ([Udala](#), Eusko Jaur-laritzako [Etxebizitza](#), [Herri Lan eta Garraio Saila](#) eta, zehazten den heinean, [Bizkaiko Foru Aldundiko](#) Gizarte Ekintza Saila). Horren bidez, auzo horretan esku-hartzeari lehentasuna emateko eskatu genien, azken urteetan auzoak jasaten duen narriadura egoera, gizarteari zein hirigintzari dagokionez, konpontze aldera. Horretarako, administrazio eskudunek plan zehatz bat ezarri behar dute gizarte eta hirigintza aldetik esku hartzeko neurrien inguruan. Plan horrek atal espezifiko bat izan behar du auzune horretako legezko okupatzaileei berriro bizilekua emateari dagokionez; gainera, Santa Juliana auzoan sortu diren bizikidetzazailtasun arazoak konpondu behar ditu, lehen egin ditugun gogoetak kontuan hartuta. Interesgarria da, halaber, organo egonkor bat sortzea, auzotarrei parte hartzeko modua emango dieten

formulak ezarriko dituzten neurrien plangintza eta jarraipen koordinatua egiteko. Nolanahi ere, beharrezko bideak sortu behar dira bizilagunei informazioa emateko eta parte hartzeko modua emateko auzoa hirigintza aldetik biziberritzeko aurreikusitako diren neurrien inguruan, lur-sailen jabeak inplikaturik dituzten eskubideen eta betebeharren inguruan eta, bereziki, etxebizitzaren legeak okupatzaileei berriro bizilekua emateko eskubidearen edukia inguruan.

Denbora igaro den arren, aipagarria den aurrerapenik ez da gertatu. Auzoaren egoerak kexen izapidetzeak eragiten ditu oraindik ere, azkenak erroldan izena ematearen ukapena dela-eta.

- Sestaoko Txabarri, Urbinaga, Rivas-Simondrogas eta Los Baños auzoak

Eremu hori, gizarteari zein hirigintzari dagokionez, biziberritzeko prozesua ez da amaitu, beraz, informazioa eskatu dugu Arartekoak egindako gomendioak betetzen ote diren jakiteko. Gomendio horiek Arartekoaren ebazpenean egin ziren, [2006ko azaroaren 6koa](#). Horren bidez, Sestaoko Udalari, Eusko Jaurlaritzaren Etxebizitza eta Gizarte Gaietako Sailari eta Bizkaiko Foru Aldundiaren Udal Harremanetako eta Hirigintzako Departamentuari jakinarazi zaizkie Sestao birgaitzeko prozesuari buruzko ondorioak eta gomendioak.

Planaren gauzateari dagokionez, Arartekoaren jarraipenaren helburua zen, funtsean, osatu ematerakoan erabili behar ziren zenbait irizpide ikuskatzea: familiak behar ekonomiko larriaren arabera identifikatzea, etnia jakin batekoak direla azpimarratzea eta Sestaon osatu emateko benetan 15 urte bertan bizi izan direla egiaztatzea beharra; modu berean, herritarren segurtasun arazoak eta bizikidetzaren soziala ere (gomendioak: 3.-"Plan Zuzentzailearen Berrazterketa"; 4.-"Eraitsitako edo eraitsiko diren eraikinetan bizi ziren pertsonen ostatu emateko eskubidea bermatzea"; eta 5.-"Udal etxebizitzaren erabilera egokia eta herritarren segurtasuna bermatzea").

[Sestaoko Udalak](#) 2007ko urrian plan zuzentzailearen eguneratzea egin zuen. Bertan, familia batzuei bizilekua Sestaotik kanpo emateko proposamena mantendu zuen, "*baliabide gutxi edo gizarte arazoak dituzten pertsonen kontzentrazioa txikiagotzeko*", irizpide batzuk oinarri hartuta. Irizpideok, adibidez, oinarritzko errentaren jasotzailea izatea, ijitoa izatea edo familia gatazkatsukoa izatea dira. Planaren eguneratzean, helburu estrategikoko hori mantendu zen. Hori dela eta, planak honako hau aurreikusitako zuen: %80an oinarritzko errenta jasotzen duten pertsonen lekualdatzea -93 lekualdatzeke daude-; horietako %50 gutxienez ijito familiak izan daitezela eta %10, berriz, inguruan arazo garrantzitsuak eragiten dituzten familiak.

Arartekoak aipatu ebazpeneko 3. gomendioan hauxe adierazi zuen: "*Zonalde horietan agertzen den gizarte arazoa ezin da alde batera utzi, are gehiago lurzoruari emango zaion erabilera hirirako azpiegitura berriak egitea edota etxebizitza normalak eraikitzea izango bada gehienak higiezin merkatuan saltzeko*".

15 urteko erroldatzea egiaztatzeko baldintzari dagokionez, gehienez ere hiru urtekoa eskatzeko proposatu genuen, babes ofizialeko etxebizitzak esleitzeko prozedurekin analogia

izateagatik. Prozedurok Etxebizitza eta Gizarte Gaietako sailburuaren 2004ko abuztuaren 21eko aginduan daude araututa.

Labur esanda, aurreikusitako irizpideak berrikustea proposatzen genuen, Simondrogas inguruan bizi ziren legezko pertsona okupatzaile guztiei bizilekua emango zaiela bermatzeko (4. gomendioa).

Jarraipenean jakin dugu Sestao Berri 2010 elkarteak, ostatua ematearen arloan, esku-hartze sozialeko plana aurrera daramala, hainbat faserekin, horien artean: ostatu ematearen jarraipena, Ari-Txabarri-El Sol eremuaren gizarte eta hirigintza biziberritze-plana, eraikinen hiri-birgaitzea barne hartzen duena –etxebizitzak eta gizarte esparrua komunitatea garatze aldera– eta Sestaoko udal etxebizitzaren alokairuen kudeaketa programa, esku-hartze sozialeko programa barruan daukana.

Bidalitako informazioaren arabera, erakundeen arteko lankidetzak mantentzen da, Sestaoko Udalaren eta Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza, Herri lan eta Garraio Sailaren artean eta hori oso positiboa da. Aurreikuspena zen lankidetzan aurrera egitea eta eraginkorrak diren kudeaketa bideak ezartzea, etxebizitza eskatzaileen erregistroaren arloan –Etxebide–, bai eta birgaitzeko laguntzen zentralizazioaren arloan –Etxelaguntza– ere.

Ostatua emateko jarraitzen ari diren irizpideei dagokienez, helarazitako informazioarekin ezin dugu jakin zenbat ijito familiengan eragina izan duen eta zenbat familiari eman dioten ostatua Sestaotik kanpo. Emandako irizpideek hainbat talderen baldintzekin zerikusia dute, adina, osasuna, familiarekiko mendekotasun psiko-soziala, haurrak eta nerabeak, eta ez dago jasota Sestaoko Udaleko eroldan alde aurretik epe jakin batean zehar izena emanda zeudela egiaztatu behar zutenik. Bidalitako informazioan zehazten denaren arabera, ostatua eman den kasuen % 98an adostasuna egon da, ehuneko altua da eta positiboki baloratzen da. Ostatu emate horiek Sestaon zein beste udalari batzuetan gertatu dira, nahiz eta Sestaotik kanpo egin direnen portzentajea altuagoa izan.

Modu berean, jakinarazi dute Vega Nueva kaleko 6. eta 8. zenbakiko etxebizitzak erortzeko zorian zeudela eta bertan bizi ziren 37 titularrekin desjabetu aurreko akordioak sinatu zirela. Horrek birkokatzea ahalbidetu zuen.

Rivas kaleko 66. eta 68. zenbakietan bizi ziren pertsonengan eragina izan zuten jardueri dagokienez, lurra sailkatzeko proiektua onartu zenean indarrean zegoen araudiak ez zuen aintzatesten ostatu emateko eskubidea. Arcelor Mittal izenekoak jarraitu zuen lurra sailkatzeko proiektua Sestao Berri elkartearen sorrera baino lehen onartu zen. Elkarte hori izan zen eragindako pertsonekin akordioak lortu zituen. Hala eta guztiz ere, Sestaoko Udalak dioten arabera, Sestao Berri etxebizitzetan bizitzen jarraitzen zuten pertsonen kanporatzean esku hartu du eta hori dena erraztu du. Pertsona horiei ostatu eman behar izan zaie.

Modu berean, Fundación Secretariado Gitano fundazioarekin eta Iniciativa Gitana elkartearekin sinatutako akordioen eta auzo-elkarteekin egiten dituzten elkarriketen berri eman dute. Sestao Berri elkartearen eta Sestaoko Udalaren artean dagoen lankidetzak

hitzarmenaren berri eman du ere. Hitzarmen horrek esku-hartze sozialean eragina dauka, udaleko oinarrizko gizarte zerbitzuen erabiltzaile diren pertsoneri dagokienez. Pertsona berak Sestao Berri elkarteak garatzen duen esku-hartze sozialaren arrazoa dira ere.

Aurreikuspenei dagokienez, Sestao Berri erakundearen esku-hartzea 2013. urtera arte mantentzen da, honako helburu honekin: ostatu ematearen kudeaketa, jarduera eremu berrien kudeaketaren inguruko azterketa, hala nola, Eje Ballonti eta Vega Galindo; birgaitzearen kudeaketa, guztiz birgaitu beharreko 25 eraikinen promozioa eta zatika Ari, Txabarri eta El Solen, bai eta eremu horretan lankidetzatza publiko-pribatuko jarduerak sustatzea ere; alokairuaren kudeaketa, autonomia zein tokiko mailan Sestaoko alokairu aukeraren kudeaketa, bai eta zuzkidura-lurzoruan alokairuko etxebizitzaren promozioaren hasiera ere; prestakuntza eta lana kudeatzea, eremu horretan gizartea eta ekonomia biziberritzeko; eta leihatila bakarra eta etxebizitza zerbitzuak jartzea tokiko eta autonomia erkidegoko administrazioarako.

Bestalde, aurten, barne eremuan gauzatu diren bisitetako bat Sestaoko polizia-etxera egingakoa izan da. Bisitan antzeman ahal izan zen udaltzain kopuruak gora egin zuela eta esku-hartzeek, berriz, behera egin zutela; horietako gehienak, elkarbizitzan arazoak egoteagatik izandakoak ziren. Gizartearen giroari dagokionez, arazoek jarraitzen dutela baina aurrerapean egiten ari direla diote. Baita zenbait eremu behatzeko Ertzaintzarekin koordinazioa mantentzen dutela ere. Elementu berritzaile gisa elkarbizitzako 12 agente kontratatu dituztela adierazi dute.

Arartekoak Sestaoko Udalari jakinarazi dio jasotako informazioa modu positiboan baloratzen duela, erakundeak 2011. urtean zehar egiten duen jarraipenaren kaltetan izan gabe.

VI. Ondorioak

Ondoren, arlo honetan eragina duten gaiak azpimarratu ditugu, zehazki, interesgarriak direlako 2011. urtean jarraipen berezia egitea eskatzen dutenak.

1. Euskal Autonomia Erkidegoak parte-hartze organo bat dauka bai eta jarduteko plan bat ere, [Ijito Herriaren Erabateko Sustapenerako eta Gizarte Partaidetzarako II. Plana 2008-2011](#). Tresna horiek gizartearen parte-hartzea ahalbidetzen dute eta gure erkidegoan ijitoen egoera hobea dadila beharrezkoak diren neurriak abian jartzea aurreikusten dute. Plana betetzeak lehenetsua eduki behar du.
2. Politika publikoek gutxiengo kulturalak babesteko onartutako konpromisoak errespetatu behar dituzte.
3. Etxebizitza lortzeko zailtasunak ijito herriaren eskubideen gauzatzea mugatzen du.
4. Populazioari ijitoek euren eskubideak berdintasunez gauzatzeko dauzkaten zailtasunen berri ematera eta sentsibilizatzaera zuzenduta dauden neurrien falta sumatzen da.

5. Ijitoen egonlekuak saihestera zuzendutako jarduera publikoek pertsonen egoera eta beharrak aintzat hartu behar dituzte eta ez bakarrik herritarren segurtasuna.
6. Premiazkoa da gizarteari ohartaraztea norbanakoa dela egiten dituen jardueren ardura-duna, baina ez ijito herria eta are gutxiago ume ijitoak. Gizartearen gaitzespenak, lane-ko diskriminazioak, eskola eta bizitoki bereizketak ijitoen bazterkeria soziala eragiten dute.
7. Gizarteari zein hirigintzari dagokienez, narriadura jasaten duten auzoetan, populazioaren beharrei osotasunez eta koordinazioarekin erantzuten dieten herri-administrazioen jarduera publikoak beharrezkoak eta positiboak dira populazioarentzat.